

Сто бројева *Одбране*

Препознатљив траг времена

Наследник *Ратника*, часописа који је светлост дана угледао пре 130 година, *Народне армије, Фронта и Војске*, данас једини војни магазин у Србији – *Одбрана* – већ четврту годину, на маргинама савремених друштвених, политичких, свакако економских, али и културолошких токова, свакодневно бележи догађаје у систему одбране. Понекад само као пуки хроничар, а каткад и тумач или критичар збивања. После стотину корака које је на медијском путу начинила, *Одбрана* јесте поуздан извор информација у области коју прати и препознатљив траг времена коме припада.

Има прича које су толико општечовечанске да заборавимо ка- да и где смо их чули или читали, па живе у нама као успомене на наш лични доживљај. Таква је и прича о младићу који је, лутајући светом и тражећи срећу, зашао на опасан пут, за ко- ји није знао куда га води. Да се не би изгубио, младић је у де- бла дрвета поред пута засецао сикирицом знаке који ће му доцни- је показати пут за повратак.

Тај младић је оличење опште и вечне људске судбине – с једне стране, опасан и неизvestан пут, а с друге, велика људска потреба да се човек не изгуби и снађе, и да остави за собом трага. Знаци ко- је остављамо иза себе неће избећи судбину свега што је људско – пролазност и заборав. Можда ће остати уопште незапажени? Мо- жда их нико неће разумети?

Ако нас ти кратки и нејасни знаци и не спасу од лутања и иску- шења, они нам могу олакшати лутања и искушења и помоћи нам бар тиме што ће нас уверити да ни у чему што нам се дешава нисмо сами, ни први, ни једини...

Драма (не)разумевања

Попут кавеза који креће у потрагу за птицом, односно задатог ко- муниколошког оквира, *Одбрана* је, као и младић из Андрићеве забеле- шке у *Знаковима поред пута*, пре четири године започела својеврсну мисију. Најпре да верно, што треба читати као проверено и тачно, на време и увек непристрасно, странице испишује догађајима, појавама и људима из система одбране, чије је званично гласило постала.

Настојећи да одбаци сваки идеолошки нанос, који је поприлич- но сенчио написе претходних војних часописа, али и дневнополитичке или ускостраначке интересе, присутне у српској штампи, магазин из истоимене креативне радионице Новинског центра прве кораке на- чионио је у простору који су омеђиле војна струка и захтеви новинар- ске етике. Био је место дијалога и сусрета припадника Министарства одбране и Војске са новинама у одбрамбеном сектору, али и посред- ник између тог система и шире јавности.

Потом је *Одбрана*, чувајући достојанство и професионални углед, не желећи ни у једном тренутку да затвори очи пред *врућим* те- мама, које су први пут покретане и питане *одоздо*, а не наметане с врха, како је то обично до тада важило за правило, богатила часопис критичким и аналитичким садржајима. Читала се и између редова. Према неким је само *пером додиривала рану*, док су појединци сма- трали да, ипак, *прстом убада у око*.

Идентитет јединог војног листа потврђивао се из броја у број, у његовим редовним рубрикама, али и на текстовима о иностраним ис- куствима из савремених сукоба, ратним играма и симулацијама, на страницама специјалних прилога, *Арсенала*, а одскора и *Падобран- ца*. Свакако и добра фотографија, *чист језик* написа, те модеран ли- ковно-графички изглед новине, допринели су да *Одбрана* буде пре- познатљива на медијској мапи ревијалне штампе Србије.

Последњих година интересовање *Одбране* усмерено је знатно више на реформске процесе у систему одбране, домете демократске цивилне контроле Војске, извештаје о међународној војној сарадњи, безбедносним интеграцијама и партнерству, али и приближавање но- вих идеја о одбрани и безбедности земље војној и широј стручној јав-

Између корица

Одбрана је у протеклом периоду објавила педесетак специјалних прилога, написа различитих садржаја. Писала је о војним ударима у 20. веку, женама у Војсци, одбрамбеној индустрији Србије, преговорима о статусу Косова и Метохије, али и војним меморијалима, значајним историјским датумима, те утврђењима на Дунаву.

Уз приручник о најчешће коришћеним војно-политичким изразима, наоружање Првог и Другог светског рата, београдске лагуме, нове ознаке и обележја српске војске, збирка подлистак *Одбране* проналазила је сигуран пут до читалаца.

И бројни текстови о мировним мисијама, Програму Партнерство за мир, Европској унији и безбедносним интеграцијама, о јубилејима Војномедицинске академије, Војног музеја, Техничког опитног центра и Војнотехничког института, о Николи Тесли, демографској слици Србије, верском животу у страним армијама и културном и природном благу наше земље, нашли су своје место у својерсној новини у новини.

Шпијунажа и контрашпијунажа, војни форуми на Интернету, историја акро-група на нашим просторима, аеромитинг *Батајница 2009*, али и 130 година војне штампе и десет година од бомбардовања НАТОа биле су теме којима је *Одбрана* додатно пером сликала странице специјалних прилога.

ности. Тако магазин све чешће бива хроничар појава, процеса и збивања.

Читалачка критика, некада оправдана, неретко и неутемељена већ само критизерска, тек тврди да *новинарско перо „Одбране“* више није довољно оштро, да лист не ослушкује све стране и да се прилично удаљи од војске о којој и за коју пише. Истина је, вероватно, негде на средини таквих и опречних запажања.

Одбрана и даље креира садржаје онако како их намећу време, околности, људи и догађаји, трудећи се да сваком читаоцу, на 84 стране, понуди нешто по његовој мери. Јер, у развоју сваке новине видљиви су поједини преломни тренуци – њене концепцијске или визуелне раскрснице, са којих се може кренути различитим путевима и стићи до другачијих места. Само су намере и потребе у томе одлучујуће.

Читање корака

Прелиставајући бројеве *Одбране*, немогуће је а да не помислите на оно што се налази *изван, испод и изнад* њених

корица – креативни тим, збивања и појаве, време које их је ограничило. Уз уређивачку политику Новинског центра, сензибилитет свакога ко је у стварању војног магазина учествовао осмишљавао је и њене странице.

На маргинама савремених друштвених, политичких, свакако економских, али и културолошких токова, некада више, некада мање успешно, свакодневно су бележени догађаји у систему одбране.

Тешко је побројати и навести, а најтеже издвојити поједине интервјуе, специјалне прилоге, теме, извештаје и погледе, осврте и коментаре, записе са вежби, полигона и из јединица Војске, али и актуелности које су осликавале тренутке наше стварности.

Скоро да нема војног питања или области безбедности о којој није писала новина, софистицираног борбеног средства, наоружања и војне опреме коју није проверавала и испитивала. Саговорници су нам били људи од ауторитета и интегритета – понекад политичари, економисти, писци, сликари и уметници, правници, најчешће znalци војне професије.

Опробала се *Одбрана* и у истраживачком новинарству, покушавајући да на ваљан, стручно утемељен и објективан начин расветли проблеме који су деценијама оптерећивали и урушавали војни систем. Репортерски и *оком објектива* извештавала је са терена, тактичких вежби и бојних гађања, из свих крајева земље, и, како се војничком терминологијом каже, у свим временским приликама.

Међу њеним корицама остаће забележени наступи спортиста Војске, учешће наших представника у мировним мисијама, оцене некадашње борбене готовости, а данас оперативне способности њених састава, посете садашњим и будућим иностраним партнерима, заједничка обука. Или, само кратке цртице из живота необично обичних људи у униформи.

Читајући и разумевајући време у коме ствара, *Одбрана* је поуздан извор информација у области коју прати и препозна тљив траг времена коме припада. Некоме по вољи, а некоме не.

У сваком времену за добре и велике писце – забележио је Андрић – важе они који најбоље умеју да пишу за своје време, људе тога времена, за њихова схватања и расположења. Али, врло је вероватно да ће у будућности као писци остати само они који су умели да дају најбољу

слику догађаја, уверења и личности у времену које су живели. И то без обзира на сва пролазна схватања и тренутна расположења.

Управо таквом стазом, негујући тиху и креативну различитост, одмеравајући и пажљиво обликујући сваки број, кретала се *Одбрана* у сто корака за четири године. ■

Владимир ПОЧУЧ

